

Programma

Kamermuziek

12 maart 2022, 12.30

Stichting Vrienden
Kamermuziek

Podium Azijnfabriek | Triniteitstraat 19 | 's-Hertogenbosch

Entree € 10,00 | Vrienden gratis

PETER KRANEN | PIANO

Sergei Rachmaninoff (1873-1943)

uit **Morceaux de Fantaisie, opus 3**

no. 1: Élégie

no. 2: Prélude

no. 3: Mélodie

uit **Préludes, opus 23**

no. 5 in g kl. t.: Alla marcia

uit **Préludes, opus 32**

no. 5 in G: Moderato

no. 10 in b kl. t.: Lento

no. 11 in B: Allegretto

no. 12 in gis kl. t.: Allegro

PAUZE

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Prelude in b kl. t., BWV 923

César Franck (1822-1890)

Prélude, Choral et Fugue, FWV 21

Prélude: Moderato

Choral: Poco più lento

Fugue: Tempo I

Peter Kranen (1957) Studeerde piano bij Jan Wijn aan het conservatorium te Amsterdam. Naast zijn werk als coach van jong muzikaal talent in Amsterdam geeft hij regelmatig concerten, zowel solistisch als in combinatie met zowel vocalisten als instrumentalisten. Ook werkt hij regelmatig mee aan radio- en tv-programma's. Met het ensemble "Members of the Concertgebouw Orchestra" maakte hij in 2000 een tournee naar Japan. Voor het label 'Raptus' nam hij een aantal CD's op in de serie 'World Premiere Recordings' met hierop werken van o.a. Beethoven, Ries, Neefe, Méhul en Séjan.

Programmatoelichting:

Bach, Franck en Rachmaninoff. Hoewel deze drie componisten noch geografisch noch qua tijdsperiode dicht in elkaars nabijheid verkeerden is het toch evident dat er overeenkomsten bestaan in hun werken. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van de Prelude als expressiemiddel. Bach kan natuurlijk als een soort oervader worden beschouwd van dit 'Voorspel'. Hij componeerde immers het 'Wohltemperierte Klavier', een verzameling van 48 preludes & fuga's in alle stemmingen en toonsoorten. Meerdere componisten hebben later zijn voorbeeld willen volgen wat vaak uitmondde in een serie preludes in alle toonsoorten (denk ook aan Chopin, Debussy). De fuga werd dan doorgaans maar achterwege gelaten. Deze werd sowieso na 1750 als ouderwets beschouwd en bovendien realiseerden componisten zich maar al te best dat Bach's genialiteit op het gebied van deze compositietechniek eigenlijk niet te evenaren was.

Rachmaninoff componeerde zijn Morceaux de Fantaisie op 19-jarige leeftijd, vlak na zijn afstuderen aan het conservatorium.

De *Élégie* (klaagzang) is gecomponeerd in de 'donkere' toonsoort es-klein en begint en eindigt met een droef klinkende melodie in mineur. In het middendeel neemt de linkerhand het over en bouwt de 'cellomelodie' zich in majeur op naar een climax.

De *Prélude* in cis klein is wellicht Rachmaninoff's meest bekende pianostuk. In Amerika was het zeer populair kreeg het de bijnaam 'The Bells of Moscow'.

De *Mélodie*: een prachtige langzame melodie in majeur, omgeven door subtiele chromatiek.

Hoewel Rachmaninoff zijn *Préludes* op. 23 en 32 moest componeren om in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien heeft hem dat er niet van weerhouden zijn hele ziel in deze verzameling ten toon te spreiden. Herkenbaar zijn o.a. een melancholieke stemming afgewisseld met beeldschone momenten in majeur, klokgelui, elementen uit kerkelijke gezangen, dit alles verpakt in weelderige pianistische figuren. De *Prélude* in b klein, op. 32, is geïnspireerd op het schilderij 'The Homecoming' van de Zwitserse symbolist Arnold Böcklin (1827-1901). Opmerkelijk is dat de componist zijn *Préludes*

schreef vanuit Hotel America dat door zijn zwager en pianoleraar Alexander Siloti gerund werd. Later emigreerde Rachmaninoff ook werkelijk naar de Verenigde Staten en vestigde zich er als componist en pianist.

Bach moet de Prelude in b klein, BWV 923, gecomponeerd hebben in zijn jonge tijd net voordat hij tot Thomascantor in Leipzig werd benoemd. Grappig is dat er geen bijbehorende fuga is gevonden, hoewel diverse uitgevers waarschijnlijk zelf bedacht hebben dat een fuga op een thema van Albinoni er best aardig bij paste. De prelude werd ontdekt direct na een kopie van het WK I (wellicht was het een reservestuk). Hij begint met een soort uitgeschreven improvisatie. Vervolgens volgt er een sneller, toccata-achtig, deel waarna wordt afgesloten met een indrukwekkende akkoordenreeks (vergelijk César Franck) die meestal door iedere uitvoerende op zijn/haar eigen manier wordt uitgevoerd aangezien de ritmiek niet exact is uitgeschreven.

César Franck, van geboorte Belg, verhuisde op jonge leeftijd met zijn ouders naar Parijs waar hij al zeer spoedig opviel door zijn buitengewoon talent voor piano, orgel, improvisatie, compositie en fuga. Als docent aan het Conservatoire de Paris leidde hij later veel studenten op (o.a. d'Indy, Chausson, and Duparc) die later in zijn voetsporen zouden treden.

Met zijn Prélude, Choral et Fugue (uit 1884) wilde Franck een hommage brengen aan zijn voorganger Bach. In eerste instantie componeerde hij alleen de prelude en de fuga waarbij ook invloeden van componisten Beethoven, Schumann, Liszt en Wagner zich deden gelden. Na een geniale inval plaatste hij later de Choral tussen de eerstgecomponeerde delen in waarmee het stuk een driedelig werk werd. Bijzonder is de finale waarin alle eerder gebruikte thema's en motieven uit zowel de prelude, choral als de fuga op een bijzonder ingenieuze manier gecombineerd worden en samen uitmonden in een overdonderende climax.

Stichting Vrienden Kamermuziek 's-Hertogenbosch

U wordt **Vriend** voor € 130,- per jaar. Voor elke volgende bewoner op uw adres betaalt u € 95,-.

Uw aanmelding is meer dan welkom bij onze Vriendenadministratie

Sint Jacobstraat 13, 5211 LP 's-Hertogenbosch, 073 - 55 30 062, NL78RABO0116241608

Meer informatie: info@kamermuziekshertogenbosch.nl en www.kamermuziekshertogenbosch.nl

De rozen worden aangeboden door

Bloemsierkunst P. van Prooijen

Hinthamerstraat 200 - Tel. 073-6142226 - Fax. 073-6142226 - 5211 MX - 's-Hertogenbosch